

**УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
В КРИЗОВИХ УМОВАХ**

Основою успіху будь якого підприємства є формування механізму управління виробничим потенціалом, пошук ефективних напрямів виробничо-господарської діяльності та використання ресурсів підприємства, що особливо є актуальним в кризових умовах господарювання. Негативний вплив світових економічних тенденцій на діяльність компаній вимагає аналізу ефективності процесу управління підприємством, а саме антикризового управління підприємством та вибору найбільш ефективної форми реалізації. Успіх компанії в більшості залежить від її здатності швидко адаптуватися до мінливих обставин. Для цього потрібні відповідні можливості для подолання кризи та забезпечення подальшого поступового розвитку.

Виробничий потенціал підприємства представляє собою сукупність можливостей та внутрішніх джерел розвитку й факторів виробництва, які використовуються для досягнення стратегічних цілей підприємства. Основними складовими виробничого потенціалу підприємства є такі: техніко-технологічна, фінансова, матеріально-сировинна, інформаційна та трудова [2]. Удосконалення механізму управління виробничим потенціалом підприємства є важливою задачею, що сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства. Використання наявного потенціалу підприємства означає перетворення різноманітних ресурсів, якими володіє підприємство, відповідно до можливостей, що існують у зовнішньому середовищі, за допомогою наявних можливостей для забезпечення високої продуктивності. Оцінювання стратегічних напрямів управління виробничим потенціалом визначають за такими головними характеристиками, як: інноваційна активність, конкурентні позиції, організаційна адаптивність, екологічна відповідальність [1; 3].

Криза є невід'ємною частиною розвитку макроекономічних, і мікроекономічних систем, об'єктивною передумовою. Під корпоративною кризою слід розуміти об'єктивне і суб'єктивне явище на кожному етапі життєвого циклу (як зовнішнього, так і внутрішнього), яке під впливом негативних факторів може призвести до руйнування або переривання економічних, фінансових та економічних механізмів існування. Коли потенціал компанії знищений, а фактори довгострокового успіху відсутні, то настає стратегічна криза. Кризи бувають різними, але бізнес повинен бути збалансованим та сильним, щоб впоратися з будь-якою катастрофою. Формування спроможності підприємства в умовах кризи має бути багатограним. Одним із перших кроків у розбудові потенціалу бізнесу є структурування. У структурі потенціалу підприємства доцільно розрізняти потенціал розвитку (стратегічний потенціал) і потенціал виживання. Стратегічний потенціал є вихідною точкою для визначення напрямку розвитку, формування корпоративних цілей, формування стратегій корпоративного розвитку. Криза не виникає спонтанно. Тому підприємствам необхідно поступово переходити від режиму розвитку до режиму реагування на кризу, щоб реалізувати власний потенціал виживання, що є першим симптомом зовнішнього чи внутрішнього середовища [2].

Таким чином, основною метою управління виробничим потенціалом підприємства є підвищення ефективності його використання. Але в кризових умовах успіх діяльності компанії в більшості залежить від того, як саме буде підготовлено антикризове управління до майбутньої небезпеки. Своєчасна підготовка антикризової програми та заходів зможе мінімізувати негативний вплив кризових явищ на підприємстві. Створення запасу резервів (матеріальних, фінансових та ін.) дає підприємству можливість ефективно працювати в умовах кризи. Для підвищення ефективності діяльності підприємства необхідно удосконалення системи управління його виробничим потенціалом, що надасть можливість в перспективі більш ефективно використовувати ресурси, оптимізувати витрати й підвищити конкурентні переваги підприємства в кризових умовах.

Список літератури

1. **Мацко Н.Г., Некрасова Л.А.** Оцінка виробничого потенціалу інноваційно-активних промислових підприємств на основі ІЕКО-аналізу. *Бізнес-Інформ*, 2021. №5. С.188-193.
2. **Олійник Т.І., Косенко А.О.** Управління виробничим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8352>.
3. **Шахно А. Ю., Шура Н. О., Поліщук І. Г., Мамедова А. А.** Оцінка соціально-трудоного потенціалу підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 18-24